

Projev prezidenta republiky na 78. Valném shromáždění OSN

20.9.2023 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Pane předsedo, Excellence, Dámy a pánové,

S radostí a pokorou využívám příležitosti poprvé oslovit toto ctěné publikum.

Toto fórum má velkou odpovědnost za budoucí podobu lidstva. Své vystoupení zde vnímám především jako příležitost představit vizi, jak můžeme jako národy a občané na globální úrovni společně existovat a spolupracovat.

Česko chce na globální scéně hrát aktivní a odpovědnou roli. Se současnými globálními výzvami se nikdo nedokáže vypořádat sám.

Právě proto silně podporujeme reformy, které v „*Naší společné agendě*“ navrhuje generální tajemník OSN. Chceme společně vytvářet efektivnější a inkluzivnější multilaterální systém, který bude schopen řešit naše aktuální potřeby. Česko proto oznámilo kandidaturu na nestálé členství v Radě bezpečnosti Organizace spojených národů v letech 2032 a 2033.

V loňském roce stálý člen Rady bezpečnosti OSN, jeden ze zakládajících států této organizace, hrubě porušil základní principy, na kterých OSN stojí. **Rozsáhlá ruská invaze na Ukrajinu** představuje jasné porušení Charty OSN a mezinárodního práva, které jsme všichni slíbili ctít.

Má země má zkušenost s válkami a intervencemi, včetně desítky let dlouhé vojenské **okupace ze strany Moskvy**. To nás naučilo, co znamená, když „právo je na straně silnějšího“.

Ruská agrese na Ukrajině si vyžádala ještě vyšší cenu. Osobně jsem Ukrajinu navštívil letos v dubnu. Moje manželka měla možnost zavítat do této válkou zmítané země před pouhými dvěma týdny. Viděl jsem místa nechvalně proslulých zločinů v Buče a Borodance. Navštívil jsem Dněpropetrovskou oblast sužovanou boji pouhých několik kilometrů od frontové linie.

Svědectví o ruských krutostech, **porušování lidských práv** a zuřivých útocích na nevinné civilní obyvatelstvo jsou zdrcující. Děti, které byly násilně odloučeny od svých rodin a deportovány na převýchovu, aby zapomněly na svou kulturu a na to, kým jsou. Města a vesnice, které byly zcela bezdůvodně vyhlazeny. Masové hroby a mučírny, kde lidé prostě jen tak zmizeli. Fakta a svědectví, bohužel, vypovídají lépe než jakákoliv prohlášení. A výčet těchto hrůzných příběhů nebere konce.

Nemůžeme jen nečinně přihlížet.

To musí skončit!

Rusko **musí bezpodmínečně stáhnout všechna svá vojska z celého území Ukrajiny** v rozsahu jejích mezinárodně uznávaných hranic.

Vedoucí představitelé Ruska musí nést odpovědnost za zločin agrese vůči svému sousedovi. Proto jsme podpořili **zřízení zvláštního tribunálu** určeného právě ke stíhání zločinu agrese proti Ukrajině.

Je naší povinností zajistit, aby ti, kdo jsou odpovědní za tato zvěrstva, **nesli následky**.

Každá válka s sebou kromě násilí, bezpráví a utrpení přináší i zkázu. Obnova Ukrajiny může být tím největším rekonstrukčním počinem v novodobé historii. Podporujeme zřízení **Registru škod** způsobených ruskou armádou a vyzýváme všechny státy, aby se k tomuto úsilí připojily.

Česko bude Ukrajinu v její obraně podporovat tak dlouho, jak bude potřeba. Od prvního dne stojíme na straně Ukrajiny a poskytujeme obráncům zbraně a munici.

Po vypuknutí ruské agrese proti Ukrajině Česko rovněž zesílilo podporu ruských a běloruských prodemokratických představitelů a Praha se stala důležitým centrem pro ohrožené novináře a obránce lidských práv z těchto států.

Již více než 18 měsíců Česko poskytuje **humanitární pomoc** válkou postiženému ukrajinskému obyvatelstvu. V poměru k počtu obyvatel přijala moje země nejvíce **ukrajinských uprchlíků**, převážně žen a dětí.

To co si ukrajinský lid skutečně zaslouží, je mír. Nikoliv jen ukončení bojů, ale **spravedlivý a trvalý mír**. A má-li být budoucí mír udržitelný, nemůže být založený na nespravedlivém kompromisu nebo na podmínkách vnučených dobyvatelem. A také nesmí ponechat Rusku naději, že jednou naplní své imperiální ambice. Musí se jednat o mír založený na podmínkách napadeného a nikoliv agresora, jak dnes uvedl ukrajinský prezident V. Zelenskyj.

Nezapomeňte, ničivé dopady ruské agrese pociťuje celý svět. Rusko blokadou ukrajinských přístavů a ničením infrastruktury tím nejcygničtější způsobem používá světovou potravinovou bezpečnost jako zbraň.

Chci to říct velmi jasně. Bezpečnost Ukrajiny znamená i naši vlastní bezpečnost. Od Afriky, přes Evropu, Latinskou Ameriku až po Asii. Apeluji na vedoucí představitele svobodného světa, aby udrželi jednotu a podporu Ukrajiny.

Hrozby, kterým čelíme, jsou globální a propojené. Kvůli Rusku a hrstce dalších zemí je dnes náš svět nebezpečnějším a drsnějším místem. Namísto toho, abychom rozvíjeli spolupráci v oblasti bezpečnosti, musíme budovat armády. Namísto toho, abychom posilovali programy sociální soudržnosti a překonávali ekonomickou nejistotu, musíme posilovat rozpočty na obranu. Ti, kteří zpochybňují mezinárodní pravidla, otáčejí kormidlo globální bezpečnosti nazpět, směrem ke konfrontaci, a to na úkor nás všech.

Rusko neuváženě vyhrožuje použitím jaderných zbraní a jeho politika nátlaku a zastrašování představuje hrozbu pro rovnováhu a integritu jejich nešíření Avizované rozmístění jaderných zbraní v Bělorusku znamená další vyhocení situace, které Česko co nejdůrazněji odsuzuje. Bohužel, ruské stopy nacházíme v několika dalších současných krizích.

Více než znepokojivá je bezpečnostní, humanitární a politická krize v **oblasti Sahelu**. Mezinárodní společenství se musí pokusit najít způsob, jak ukončit celou sérii vojenských převratů a zajistit návrat k ústavnímu pořádku. Jen tak se mohou tyto země účinně bránit proti terorismu a jen tak může dojít k tolik potřebnému hospodářskému a sociálnímu rozvoji, který afričtí obyvatelé tolik požadují.

Tento region je i nadále silně ohrožen četnými politickými, hospodářskými a klimatickými riziky. Jeho dlouhodobá stabilita, bezpečnost a prosperita jsou zásadní. Musíme umět nabídnout skutečná pragmatická partnerství. Některé země sice předstírají ochotu pomoci, ale ve skutečnosti se snaží vytvořit ekonomické a politické závislosti, které narušují dlouhodobou stabilitu a ovlivňují svobodnou

vůli lidí prostřednictvím šíření lží a dezinformací.

V **Asii a Tichomoří** je Česko aktivním a spolehlivým spojencem a partnerem. Pro naše společné úsilí v regionu je klíčové právě slovo "spolupráce".

Vyjadřujeme ostrý nesouhlas s vojenskými aktivitami **Číny**, které zvyšují napětí v Tchajwanském průlivu, a s jejími nepřátelskými akcemi vůči partnerům v Jihočínském moři. Jakýkoli spor či názorový střet je třeba řešit mírovou cestou, případný ozbrojený konflikt v regionu by měl negativní důsledky pro celý svět.

Co se týká **Severní Koreje a Íránu**, jejich bezohledná eskalace aktivit na poli jaderných a mezikontinentálních balistických raket a nedostatečná transparentnost ohrožuje mezinárodní a regionální bezpečnost. Totéž platí pro jakoukoli formu materiální podpory ruské vojenské agrese na Ukrajině, která jen dále prohlubuje utrpení ukrajinského civilního obyvatelstva.

Blízký východ zůstává jedním z nejnestabilnějších regionů na světě, je sužován rozmáhajícími se konflikty, terorismem a sektářským násilím. Snahy o normalizaci vztahů mezi Izraelem a jeho arabskými sousedy přináší pozitivním pokrok směrem ke stabilitě a míru v regionu.

Naše úsilí o zachování míru a bezpečnosti úzce souvisí s naší schopností podporovat **kvalitu života lidí a udržitelný rozvoj našich společností**. Někdo by se mohl ptát, jak může stát s 10 miliony obyvatel přispět ke globálním ambicím.

Vzhledem k naší národní zkušenosti s útlakem zaujímají základní práva a svobody zvláštní místo v našem hodnotovém systému a zahraniční politice.

Česko usiluje o aktivní politiku v oblasti **lidských práv a demokracie** a je věrným stoupencem mezinárodních mechanismů v oblasti lidských práv. V současné době jsme hrdí na to, že předsedáme Radě OSN pro lidská práva.

Dnes více než kdy jindy musíme podporovat **svobodu médií**, abychom zajistili přístup k nezávislým a pravdivým informacím. Bez ní zvítězí dezinformace a propaganda.

SDG Summit (Summit o cílech udržitelného rozvoje) vyslal naléhavý a rozhodný signál. Agenda 2030 je slibem současným i budoucím generacím, který musíme dodržet. V kontextu současného geopolitického napětí je nezbytně nutné poukazovat na souvislost mezi mírem, bezpečností, klimatem, životním prostředím a rozvojem a lidskými právy a také klást větší důraz na mír, spravedlnost a silné instituce.

V nejnovějším ukazateli udržitelného rozvoje (SDG Index) se naše země umístila na 8. místě v plnění Agendy 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje. Čelíme však také mnoha výzvám a je třeba naše úsilí ještě zesílit.

Klimatická změna představuje nejničivější hrozbu pro současnou i budoucí existenci a blahobyt celého lidstva. Změna klimatu ohrožuje naše životy, obživu, potravinovou bezpečnost, stabilitu, udržitelný rozvoj, prosperitu a v konečném důsledku i mír a bezpečnost.

Češi tomuto tématu věnují velkou pozornost. Není náhodou, že během českého loňského předsednictví v Radě Evropské unie jsme dovršili jednání o klíčových právních předpisech, které vytyčují cestu k zelené transformaci našeho průmyslu.

Třicet let po ukončení studené války jsme svědky toho, jak autoritářské režimy usilují o redefinici základních principů multilaterálního řádu. Zlovolní aktéři využívají kyberprostor, dezinformace,

ekonomické, politické a další nástroje k narušování demokratických procesů, podkopávání našich institucí a oslabování naší bezpečnosti.

Výzvy, kterým dnes čelíme, jsou závažné, a je zřejmé, že bezpečnou a prosperující budoucnost pro všechny mohou zajistit pouze společné kroky.

Česká republika uznává svoji globální odpovědnost a bude nadále usilovat o to, aby nikdo nebyl ponechán stranou.

Já osobně se zavazuji, že budu zapojen do práce mezinárodního společenství k naplnění naléhavých úkolů, které musí být vykonány.

Děkuji Vám za pozornost.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-na-78.-valnem-shromazdeni-osn-17350>